

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-301-2-8>

Галян Ольга, студентка магістратури кафедри ТІМ НАОМА,
старший науковий співробітник НХМУ

Нове надходження до зібрання НХМУ. Графіка Едуарда Трирога

Ключові слова: графіка, Едуард Трирог, «олеографіка», «швидкий струмінь»,
колекція НХМУ, збірка віршів «Старые паруса: акварели».

Olga Galian, MA student, NAFAA, senior research fellow at NAMU

New addition to the NAMU collection. The graphic works of Eduard Tryrog

Abstract: The work examines and researches new arrivals to the collection of graphics and works on paper of the National Art Museum of Ukraine. The new addition is represented by graphic works of the artist and poet Eduard Tryrog from Poltava city, a participant in art exhibitions since 1990. The artist works in various techniques: pastel, collage, dotted graphics. He is also the developer of a number of author's techniques. A characteristic feature of Eduard Tryrog is his ability to translate one phenomenon into the language of another, artistic works into the language of poetry and vice versa.

Key words: graphic art, Eduard Tryrog, "oleographic art", "fast stream", collection of the NAMU, a book of poems "Old Sails: Watercolors".

Нещодавно фондове зібрання НХМУ поповнилося творами полтавського графіка та поета Едуарда Васильовича Трирога (нар. 1946), який, починаючи з 1990 р., є активним учасником художніх виставок. У 1991 та 1994 він бере участь у колективних виставкових експозиціях, організованих у Києві. З 1991 по 2022 рр. було організовано більше десяти персональних виставок художника у Полтаві; у 2000, 2001, 2002 рр. пройшли персональні виставки графіка у Києві. У 1990 р. та 1993 р. – учасник міжнародної виставки у м. Зіген у Німеччині, у 1995 р. – міжнародної виставки у Дніпрі («Пан-Україна-95»).

Працює здебільшого в техніці пастелі, в мішаних техніках (пастель, гуаш; пастель, акварель), в техніці протирання фарбового шару, попередньо нанесеного на основу (авторська техніка «олеографіка»), а також у техніках колажу, пунктирної графіки, в авторській техніці «швидкий струмінь» (рисунок створюється швидко під час стікання фарби з пензля).

Більшість робіт Е. Трирога, що поповнили фонд графіки НХМУ, належать до портретного й пейзажного жанрів, до них митець звертається постійно. Тема пошуку людиною свого місця у всесвіті, теми природи, гармонії людини й природи – це ті теми, що постійно бентежать душу митця, спонукають його до спостережень та роздумів. В свою чергу ці роздуми знаходять своє втілення не лише в графічних творах, а й у слові, організованому в поезію. Часом художник взагалі з легкістю переводить мистецькі твори на мову поезії і навпаки, наочно демонструючи взаємодію

Section 1. Challenges of studying Ukrainian art from ancient times to the beginning of the 20th century

візуального зображення і слова («Дерева», 2019; «Діти на трубах», 2018). Подібним особливим вмінням – вмінням переводити одне явище на мову іншого, знаходити внутрішні глибинні зв'язки між ними, на думку мистецтвознавиці Валентини Рубан, володіли лише деякі мистці, зокрема, англо-американський художник Джеймс Уістлер і французький мистець П'єр Пюві де Шаванн, литовський художник і композитор Мікалоюс Чурльоніс і російський художник Віктор Борисов-Мусатов, а також український мистець Юхим Михайлів, малярські композиції якого відрізняються музичною природою та тяжіють до літературності.

Не позбавлена літературності й галерея портретних зображень, створених Едуардом Трирогом. Кількома лініями, часто використовуючи розтушовку, рвучко мистець створює портрети-стани, що дають можливість зазирнути в минуле та привідкрити майбутнє портретованого за умови вдумливого, повільного споглядання портретного зображення. Спонукаючи «досказати невидиме», майстер викликає в глядача відчуття емпатії – співпереживання, проживання разом з героєм його станів та емоцій, певних моментів життя. Серед портретних зображень, що надійшли до збірки НХМУ, й автопортрет художника (2018). З аркуша паперу на глядача дивиться спокійна, вдумлива, мудра людина – людина-філософ, людина-митець, що вмів бачити красу цього світу в деталях, дарувати людям тиху радість споглядання.

Глибоким символізмом сповнені пастелі графіка «Натюрморт з велосипедами» (2017) та «Пам'ять дерев» (2019). Розкодуванню семантики зображеного сприяє детальне ознайомлення із поезіями майстра зі збірки віршів «Старые паруса: акварели» (Полтава, 2012). Цікаве семантичне наповнення має й маленький краєвид «Пейзаж II» (2015), виконаний в авторській техніці «олеографіки» – в техніці протирання фарбового шару, попередньо нанесеного на пакувальний картон сріблястого кольору.

Отже, твори Едуарда Трирога, що надійшли до фондової збірки НХМУ, дають можливість дослідникам детально ознайомитися із творчим доробком автора, виявити характерні риси його творчості та згодом можуть стати основою для розробки нових науково-просвітницьких заходів музею з метою популяризації імені і творчості мистця.

